

Ценципер Адольф Ісаакович

Народився 20 лютого 1939 р. в м. Харкові. В 1957–1960 рр. навчався у Харківському механічному технікумі за спеціальністю «Обробка металів різанням, металорізальні станки, різальний інструмент», а в 1965–1971 рр. — у Азербайджанському інституті нафти і хімії ім. М. Азізбекова за спеціальністю «Машини і обладнання нафтових і газових промислів». У 1972–1975 рр. був аспірантом Азербайджанського науководослідного інституту нафтового машинобудування (АЗИНМАШ, м. Баку).

У 1990 р. в Інституті нафти і газу ім. І. М. Губкіна (м. Москва) захистив кандидатську дисертацію. Має вчені звання професора (НТУ «Харківський політехнічний інститут»), старшого наукового співробітника (Інститут проблем машинобудування ім. А. М. Підгорного НАН України) та академіка (Українська нафтогазова академія).

У нафтогазовій галузі працює з 1965 р. Написав понад 100 наукових праць, автор 52 патентів і авторських свідоцтв, з яких 20 — одноосібні, а інші — співавторські (був головним ініціатором їх створення).

На базі його винаходів розроблено багато дослідних зразків нової техніки, які після стендових і промислових випробувань було впроваджено на нафтогазопромислах колишньої СРСР і сучасної України.

Працюючи в 1973–1984 рр. на нафтогазових родовищах Західного Сибіру науковим керівником спеціального відділення АЗИНМАШу, здійснював комплексні промислові дослідження зразків нової вітчизняної і закордонної нафтогазопромислової техніки. Тоді ж на Самотлорському нафтовому родовищі впровадив винаходи конструкцій штангових глибоких насосів (а. с. № 393477, 414404). У 1987–1995 рр. на Уренгойському та Ямбургському газових родовищах впровадив кілька сот комплексів підземного обладнання для захисту високодебітних нафтогазових свердловин від викидів КОС89/168–21, КО219–35 (а. с. СРСР № 607957).

У 1992–1996 рр., як віце-президент (технічний директор) Асоціації «Харківнафтомаш», проводив великий обсяг науково-технічної роботи з переходу підприємств оборонного комплексу Харківського регіону на випуск нафтогазопромислового обладнання. Брав безпосередню участь у підготовці та формуванні Державної програми України зі створення і виготовлення бурового, нафтогазопромислового обладнання та обладнання для будівництва магістральних газопроводів на підприємствах Мінпромполітики ВПК і конверсії.

У 1985–1992 та 1996–2003 рр., працюючи головним інженером ВАТ «Турбогаз», був науковим керівником роботи зі створення нових зразків газового

Професор кафедри гідравлічних машин НТУ «ХПІ»

Кандидат технічних наук, професор, старший науковий співробітник Інституту проблем машинобудування ім. А. М. Підгорного НАН України, академік Української нафтогазової академії

обладнання, серед яких: газотурбінна установка з парогазовим циклом «Водолій», яку впроваджено на Ставищенській компресорній станції; газотурбінна електростанція ЭГ-6000 потужністю 6 МВт кожна, чотири зразки якої впроваджено на Заполярному газовому родовищі концерну «Газпром» (РФ); дослідна установка для буріння та капітального ремонту свердловин вантажопідйомністю 125 т, випробування і експлуатація якої проводилися у Полтавському регіоні; впроваджено комплекси підземного обладнання на шельфі Чорного моря (ДП «Чорноморнафтогаз») та ін.

У 2003–2006 рр. обіймав посаду заступника генерального директора ТОВ «Українська технологічна компанія», де створив три нові зразки нафтопромислової техніки: «Кульовий кран КШ65–21» (патент України № 66032), «Дискретний штуцер ШД65–35» (патент України № 6613) і «Устьовий сальник СУ-1» (патент України № 12802), які виготовлялися у нових серійних технічних умовах та були впроваджені на нафтопромислах НГВУ «Охтирканафтогаз».

Слід зазначити, що хоча більшість наукових праць та авторських винаходів А. І. Ценципера належать до сфери машин і обладнання для нафтогазової галузі, він є автором низки дуже цікавих винаходів, пов'язаних із використанням відновлювальних видів енергії (теплової та електроенергії з териконів вугільних шахт і гірничо-збагачувальних фабрик, геотермальної енергії із гірських порід ліквідованих нафтогазових свердловин, сонячної енергії при створенні сонячних колекторів принципово нової геометричної форми).

Винаходи Адольфа Ісааковича використовуються студентами на кафедрі гідравлічних машин НТУ «Харківський політехнічний інститут» під час виконання дипломних проектів спеціалістів та магістрів, якими він керує. Є одноосібним автором трьох навчальних посібників і одного підручника з грифом МОН України.

Як фізична особа, А. І. Ценципер створив винахід «Шпонкове з'єднання Ценципера» (патент України № 105872), що пропонує принципово новий підхід до конструювання і методології розрахунків таких з'єднань.

Нагороджений медаллю «Ветеран праці», нагрудними знаками «Винахідник СРСР», «Кращому винахіднику Мінгазпрому», Почесною грамотою Кабінету Міністрів України.

Патент на винахід шпонкового з'єднання